

11 juni 2025

Water en Bodem Sturend (WBS) in de omgevingsverordeningen

Julian Kevelam (advocaat RNMW advocaten)

Tessa Röttscheid (promovenda Utrecht Centre for Water, Oceans and Sustainability Law)

RNMW ADVOCATEN

1

WBS in de omgevingsverordeningen

- WBS: beleidsuitgangspunt om bij besluiten over de indeling van ons land water en bodem sturend te laten zijn
 - Kamerbrief van 25 november 2022: structurerende keuzes daaruit zijn rijksbeleid (lagere overheden: gemotiveerd afwijken)
 - Inmiddels 'Rekening houden met Water en Bodem'
- Provincie wordt in de structurerende keuzes en in de maatregelen uit de Kamerbrief op veel plaatsen expliciet genoemd
 - Koppeling met de rol van de provincie als bijvoorbeeld gebiedsregisseur, beschermer van de grondwaterkwaliteit vanwege de winning van drinkwater en beheerder van (bepaalde) watersystemen of het houden van toezicht daarop: wettelijke taakopvatting provincie (art. 2.18 Ow)
 - Bijv.: toewerken naar nieuwere en diverse drinkwaterbronnen (structurerende keuze nr. 3)
- In het merendeel van de omgevingsverordeningen wordt niet (expliciet) verwezen naar WBS-beleid wanneer regels worden gesteld over onderdelen die raken aan structurerende keuze, verklaarbaar vanwege:
 - Borging anderszins (regelgeving niet altijd nodig)
 - O.a. tijdslijn in onder meer Borgingskalender voor uitwerken structurerende keuzes en maatregelen
 - Conflicterende keuzes die gemaakt moeten worden
 - Beleidscyclus Omgevingswet

Utrecht University

CENTRE FOR
WATER, OCEANS AND
SUSTAINABILITY LAW

1

2

WBS in de omgevingsverordeningen

- Provincies moeten inventariseren welke onderwerpen zich lenen voor regulering en borging in omgevingsverordening
 - Te reguleren onderwerpen vloeien voort uit WBS-beleid als rijksbeleid dat bijvoorbeeld (indirect) via een programma of rijksinstructieregel doorwerkt
 - Provincie kan uit eigen beweging een structurerende keuze of maatregel uit WBS-beleid als (van) provinciaal belang achten, opnemen in eigen beleid en door laten werken in omgevingsverordening: afstemming nodig met andere overheden (subsidiariteitsvereiste)
 - Verdedigbaar dat provincie als gebiedsregisseur *actieve* taak heeft om (waar nodig) doorwerking van structurerende keuzes naar decentrale ruimtelijke plan- en besluitvorming te bewerkstelligen via omgevingsverordening, als die keuzes door lagere overheden onvoldoende worden gerespecteerd (provinciale belangen kunnen dan immers niet doelmatig en doeltreffend door lagere overheden worden behartigd)
- Provincie kan (ingekaderde) voortrekkersrol op zich nemen
 - Provincie bij uitstek geschikt overheidsniveau om conflicterende beleidskeuzes te maken
 - Beleidscyclus: aanknopingspunt is mogelijk dat het Rijk de provincies in het NOVEX-startpakket heeft gevraagd om met een 'stabiele gebiedsindeling op basis van water en bodem' te komen
 - Herziening omgevingsvisie of- of programma: per (deel)gebied een integrale gebiedsgerichte aanpak uitwerken
 - Beleidskeuzes kunnen (voor zover nodig) worden geborgd via omgevingsverordening

RINW ADVOCATEN

Utrecht University

CENTRE FOR
WATER, OCEANS AND
SUSTAINABILITY LAW

2